

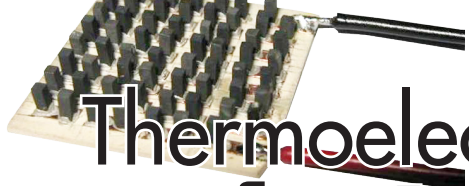
๕๐ปี จากโรงเรียนฝึกหัดครู
สู่มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Smart and Save Energy

Thermoelectric Home

เทคโนโลยีเทอร์โมอิเล็กทริก
Thermoelectric Technology

Thermoelectric เทอร์โมอิเล็กทริก

เทอร์โมอิเล็กทริก (thermoelectric) เป็นคำที่เกิดจากการผสมกันระหว่างคำว่า เทอร์โม (thermo) ซึ่งมีความหมายว่าความร้อน และอิเล็กทริก (electric) ซึ่งมีความหมายว่าไฟฟ้า ดังนั้นจึงเป็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความร้อนและไฟฟ้า กล่าวคือปรากฏการณ์เทอร์โมอิเล็กทริกเป็นการเปลี่ยนความร้อนให้เป็นกระแสไฟฟ้าได้โดยตรงและในทางกลับกันก็สามารถเปลี่ยนกระแสไฟฟ้า

ให้เป็นความเย็นได้โดยตรง โดยผ่านวัสดุตัวกลางที่มีสมบัติเทอร์โมอิเล็กทริกเรียกว่าวัสดุเทอร์โมอิเล็กทริก (thermoelectric materials) ซึ่งกระบวนการเปลี่ยนเป็นกระแสไฟฟ้าและความเย็นจะอาศัยหลักการสั้นสะเทือนของโครงสร้างภายในวัสดุเชิงพีสิกส์ควอนตัม เมื่อวัสดุเทอร์โมอิเล็กทริกได้รับอุณหภูมิที่แตกต่างกันระหว่างปลายทั้งสองข้างพบว่าจะมีการถ่ายเทอุณหภูมิจากอุณหภูมิสูงไปยังอุณหภูมิต่ำกว่า นั่นคือมีการสั้นของอนุภาคโฟนอน (phonon) และการเคลื่อนที่ของพาหะมีทั้งอิเล็กตรอน (electron) และโฮล (hole) จะได้พลังงานไฟฟ้าออกมาตามหลักการของซีเบค ในทางตรงข้ามเมื่อวัสดุเทอร์โมอิเล็กทริกมีความต่างศักย์ไฟฟ้า จะมีการถ่ายเทความต่างศักย์ไฟฟ้า จากความต่างศักย์ไฟฟ้าสูงไปยังความต่างศักย์ไฟฟ้าต่ำกว่าจะได้ความเย็นออกมาเป็นไปตามหลักการของเพลเทียร์

เทคโนโลยี เทอร์โมอิเล็กทริก Thermoelectric Technology

คือการนำเอาองค์ความรู้ของวัสดุเชิงความร้อนและวัสดุเชิงไฟฟ้ามาพัฒนาต่อยอดให้เกิดผลผลิตทางไฟฟ้าและความเย็นเพื่อตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้อย่างลงตัว

สารตั้งต้นแคลเซียมคาร์บอเนต (CaCO_3) จากเปลือกหอยเชอรี่ และสารตั้งต้นแมงกานีสออกไซด์ (MnO_2) สกัดจากแร่ธรรมชาติ

การสังเคราะห์วัสดุเทอร์โมอิเล็กทริก $\text{P-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$ และ N-CaMnO_3 ด้วยวิธีปฏิกิริยาสถานะของแข็ง (solid state reaction method)

การประดิษฐ์แผ่นเซรามิกฐานรองและขั้วไฟฟ้า

การประดิษฐ์เทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์ มอดูล และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเทอร์โมอิเล็กทริก

การเผยแพร่ผลงานวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีเทอร์โมอิเล็กทริก

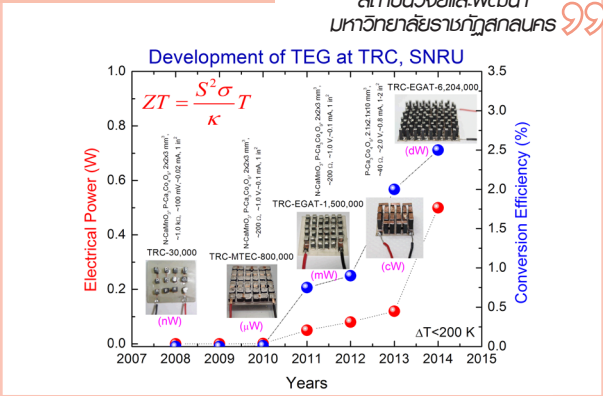
งานที่จะทำในอนาคต

๖๖ วัฒนธรรมการทรงการประดิษฐ์ เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลของ ศูนย์วิจัยเทอร์โมอิเล็กทริก สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ๖๖

พัฒนาเทอร์โมอิเล็กทริกออกไซด์มอดูลให้มีกำลังไฟฟ้า 1 W ต่อมอดูล

สร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเทอร์โมอิเล็กทริกออกไซด์ให้ใช้งานกับครัวเรือน

พัฒนาเทอร์โมอิเล็กทริกออกไซด์มอดูลแบบฟิล์มบางให้สามารถใช้งานได้หลากหลาย

Thermoelectrics Research Center

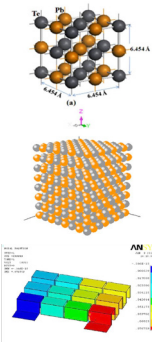
TRC-SNRU

- Device**
- Substrate Electrodes
  - Thermoelectric Modules
  - Thermoelectric Applications

Research Topics

Simulation

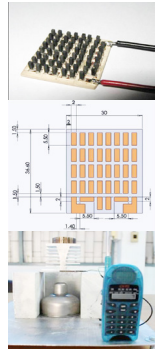

- Electronic Structure (DV-X, MS)
- Thermal Property (MD)
- TEG Efficiency (ANSYS)

Experiment

- Extraction
- Synthesis
- Measurement TE Property

การสกัด

การสกัด CaCO_3 จากเปลือกหอยเชอร์รี่

วิธีการสกัด CaCO_3 จากเปลือกหอยเชอร์รี่

1. เตรียมเปลือกหอยเชอร์รี่และบดเปลือกหอยให้ละเอียด
2. นำเปลือกหอยที่บดละเอียดเผาที่อุณหภูมิ $900\text{ }^\circ\text{C}$ เป็นเวลา 2 ชั่วโมง
3. เติมแอมโมเนียม คลอไรด์ กรองสารละลาย เติมนโซเดียมคาร์บอเนต และกรองตะกอน
4. อบตะกอน $105\text{ }^\circ\text{C}$ เป็นเวลา 2 ชั่วโมง และบดให้ละเอียด ได้ผงสาร CaCO_3 บริสุทธิ์ 95%

การสกัดสารตั้งต้น CaCO_3 และ MnO_2

สารตั้งต้นแคลเซียมคาร์บอเนต (CaCO_3) จากเปลือกหอยเชอร์รี่ และสารตั้งต้นแมงกานีสออกไซด์ (MnO_2) สกัดจากแร่ธรรมชาติ

วิธีการสกัด MnO_2 จากแร่ธรรมชาติ

1. นำแร่ธรรมชาติมาบดให้ละเอียด ร่อนด้วยตะแกรง ขนาด 200 mesh
2. อบแร่ธรรมชาติที่บดละเอียดแล้ว ที่อุณหภูมิ $120\text{ }^\circ\text{C}$ เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ปล่อยให้เย็นในตู้แช่เย็น นาน 30 นาที
3. ชั่งน้ำหนักแร่ธรรมชาติ 10 g นำไปวางบนเครื่องให้ความร้อน (hot plate) ค่อยๆ เติมนกรดไฮโดรคลอริกเข้มข้น ลงไป 50 ml พร้อมกับคนให้สม่ำเสมอ เป็นเวลา 1 ชั่วโมง
4. กรองสารละลายด้วยระบบชุดกรองสุญญากาศ
5. นำสารละลายมาเติม 30 % H_2O_2 จำนวน 3 หยด แล้วปรับ pH 4 ด้วย 6 M NH_4OH
6. นำสารละลายมา ปรับ pH 6 และ 7.5 ด้วย 30 % Na_2CO_3
7. นำสารละลายมาเติม 30 % Na_2CO_3
8. นำสารละลายไปแห้งบนเครื่องให้ความร้อน (ทำในตู้ดูดควัน)
9. ได้ตัวสาร MnO_2 บริสุทธิ์ 60%

การสกัด MnO_2 จากแร่ธรรมชาติ

และสังเคราะห์สาร จนประมาณ

การสกัดสาร CaCO_3 จากเปลือกหอยเชอร์รี่
ระยะเวลาในการสกัด 5 วัน
ได้ CaCO_3 บริสุทธิ์ 95%

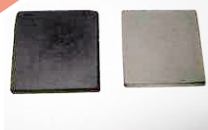
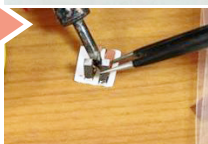
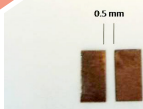
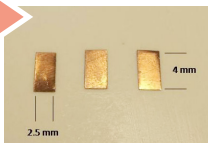
จนประมาณ

การสกัดสาร MnO_2 จากแร่ธรรมชาติ
ระยะเวลาในการสกัด 5 วัน ได้ MnO_2 บริสุทธิ์ 60%

รายการวัตถุดิบ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ใช้ในการสกัด	จำนวนเงิน(บาท)
1. สกัดสาร CaCO_3	0/1 kg	1 kg	0
2. NH	75/450 ml	900 ml	150
3. Na	45/350 g	350g	45
4. กระดาษกรอง	100/1 กล่อง	1 กล่อง	100
4. อะซิโตน	500 /2.5 l	50 ml	10
5. ค่าแรง จ.สกลนคร	19.625 / 1 hrs	2 hrs	39.25
รวมเป็นเงิน			344.25

รายการวัตถุดิบ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ใช้ในการสกัด	จำนวนเงิน(บาท)
1. สกัดสาร MnO_2	0/1 kg	1 kg	0
2. กรดไฮโดรคลอริกเข้มข้น	40/450 ml	900 ml	80
3. น้ำกลั่น	10/L	2,000 ml	20
4. NH	75/450 ml	900 ml	150
5. Na	45/350 g	750 g	90
6. อะซิโตน	500 /2.5 L	50 ml	10
7. ค่าแรง จ.สกลนคร	19.625 / 1 hrs	2 hrs	39.25
รวมเป็นเงิน			389.25

การสังเคราะห์วัสดุเทอร์โมอิเล็กทริก
 $\text{P-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$ และ N-CaMnO_3

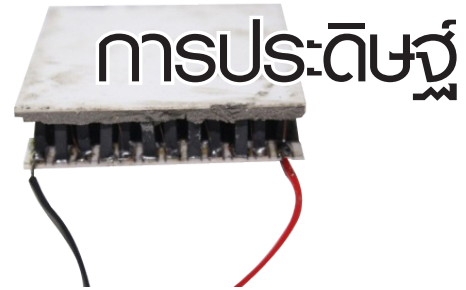
วัสดุเทอร์โมอิเล็กทริก $\text{P-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$ และ N-CaMnO_3 สังเคราะห์ด้วยวิธีปฏิกิริยาสถานะของแข็ง

- เตรียมส่วนผสมของสารประกอบ โดยใช้อัตราส่วนปริมาณสารตามที่ได้ลงสมการ

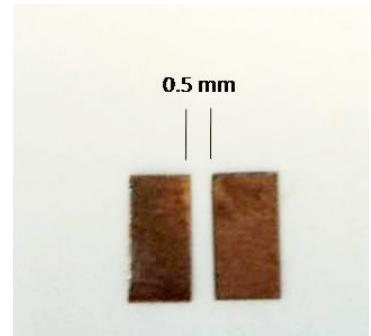
$$3\text{CaCO}_3 + 2\text{Co}_2\text{O}_3 \rightarrow \text{Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9 + 3\text{CO}_2$$

$$\text{CaCO}_3 + \text{MnO}_2 \rightarrow \text{CaMnO}_3 + \text{CO}_2$$
- บดและผสมสารตั้งต้นด้วยวิธี Ball Milling เป็นเวลา 1 ชั่วโมง
- นำผงที่ได้ไปเผาไล่สิ่งเจือปน (calcinations) ในบรรยากาศที่อุณหภูมิ 800 °C เป็นเวลา 10 ชั่วโมง สำหรับวัสดุเทอร์โมอิเล็กทริก $\text{P-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$ และที่อุณหภูมิ 850 °C เป็นเวลา 10 ชั่วโมง สำหรับวัสดุเทอร์โมอิเล็กทริก N-CaMnO_3
- นำสารที่ผ่านการเผาไล่สิ่งเจือปนมาอัดขึ้นรูปด้วยเครื่องอัดไฮดรอลิกแกนเดี่ยวที่ความดัน 250 MPa
- นำเม็ดสารที่ได้จากการขึ้นรูปมาเผาพูนิก (sintering) ในบรรยากาศที่อุณหภูมิ 900 °C เป็นเวลา 12 ชั่วโมง สำหรับวัสดุเทอร์โมอิเล็กทริก $\text{P-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$ และที่อุณหภูมิ 1,200 °C เป็นเวลา 12 ชั่วโมง สำหรับวัสดุเทอร์โมอิเล็กทริก N-CaMnO_3
- ได้วัสดุเทอร์โมอิเล็กทริก $\text{P-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$ และ N-CaMnO_3

แผ่นเซรามิกฐานรอง เตรียมโดยใช้ดิน VCB ดังภาพที่มีสมบัติทางกายภาพคือ มีความหดตัวน้อย มีความแข็งสูงหลังจากการเผาพูนที่อุณหภูมิได้มากกว่า 1,500 °C รูปร่างของอนุภาคเป็นแบบแร่เกล็ดในน้ำ จะเป็นแบบแผ่นหกเหลี่ยม พรมดิน VCB ที่ผ่านการเผาไล่สิ่งเจือปน ในอัตราส่วน ดิน VCB 10 g ต่อ PVA (polyvinyl alcohol) 1 ml และบดรวมกันให้เป็นเนื้อเดียว อัดขึ้นรูปด้วยเครื่องอัดไฮดรอลิกแกนเดี่ยว ที่ความดัน 266 MPa และเผาพูนที่อุณหภูมิ 1,400 °C เป็นเวลา 5 ชั่วโมง นำมาขัดให้ได้ขนาด 50.5x50.5x1 mm³ จะได้แผ่นเซรามิกฐานรอง สำหรับใช้ประดิษฐ์เทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์ มอดูล และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า แสดงดังภาพ

ดิน VCB

แผ่นเซรามิกฐานรอง

การผลิตแผ่นเซรามิกฐานรอง 1 แผ่น ใช้ระยะเวลา 1 วัน โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการเผาไล่สิ่งเจือปนในดิน VCB อัดขึ้นรูป อบไล่ความชื้น เผาพูนและขัดให้ได้ขนาด 50.5x50.5x1 mm³ ซึ่งมีต้นทุนการผลิตต่อ 1 แผ่น ดังนี้

รายการวัตถุดิบ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ใช้ต่อแผ่น	จำนวนเงิน (บาท)
1. ดินเซรามิก VCB	1,780 /50 kg	10 g	0.374
2. Polyvinyl Alcohol (PVA)	750 /500 g	0.5 g	1
3. กระดาษทราย P80C, P360C	19	2	38
4. ค่าแรง จ.สกลนคร	19.625 / 1 h	5 h	98.125
รวมเป็นเงิน			137.49

แผ่นเซรามิกฐานรอง และขั้วไฟฟ้า

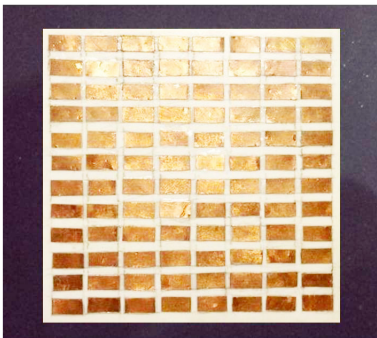
การตัดขั้วไฟฟ้าบนแผ่นเซรามิกฐานรอง ที่เตรียมด้วยเทคนิคการตัดแผ่นทองแดงและการตัดขั้วกาวเงินลงบนแผ่นเซรามิก จะต้องออกแบบขั้วไฟฟ้าลงบนแผ่นเซรามิกด้วยโปรแกรม SolidWorks ดังภาพ

ออกแบบขั้วไฟฟ้าบนแผ่นเซรามิกฐานรองด้วยโปรแกรม SolidWorks

ขั้วไฟฟ้าทองแดง

เมื่อออกแบบการตัดขั้วโดยใช้โปรแกรม SolidWorks ตามภาพ แล้วนำมาวาดเส้นลงบนแผ่นเซรามิกตามสัดส่วน ตัดแผ่นทองแดงบางให้ด้วยขนาด $2.5 \times 5 \times 1 \text{ mm}^3$ ใช้กาวร้อนทาลงบนแผ่นเซรามิกฐานรองและตามด้วยการตัดแผ่นทองแดง จะได้ขั้วไฟฟ้าทองแดง ดังภาพ

ขั้วไฟฟ้าทองแดงบนแผ่นเซรามิกฐานรอง

กาวร้อน

ปากคีบ

คัตเตอร์

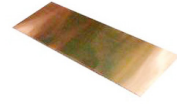
ไม้บรรทัด

กาวเงิน

ดินสอ

แผ่นทองแดงบาง

อุปกรณ์ในการตัดขั้วไฟฟ้าทองแดง
และขั้วไฟฟ้ากาวเงิน

เมื่อออกแบบขั้วไฟฟ้าบนแผ่นเซรามิกด้วยโปรแกรม SolidWorks เรียบร้อยแล้ว นำมาทำขั้วไฟฟ้าทองแดงและขั้วไฟฟ้ากาวเงินบนแผ่นเซรามิก ดังภาพ

ขั้วไฟฟ้ากาวเงินบนแผ่นเซรามิกฐานรอง

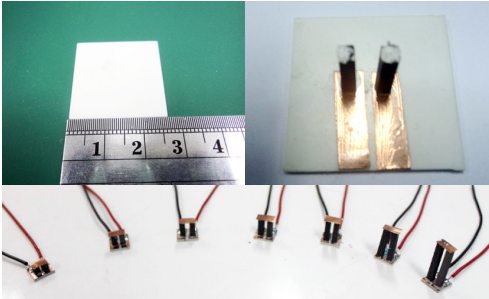
ขั้วไฟฟ้ากาวเงิน

ออกแบบการตัดขั้วโดยใช้โปรแกรม SolidWorks แล้วนำมาวาดเส้นลงบนแผ่นเซรามิกตามสัดส่วน นำกาวเงินมาติดลงบนแผ่นเซรามิก และนำไปอบที่อุณหภูมิ $400 \text{ }^{\circ}\text{C}$ เป็นเวลา 1 ชั่วโมง จะได้ขั้วไฟฟ้ากาวเงิน ดังภาพ

การประดิษฐ์

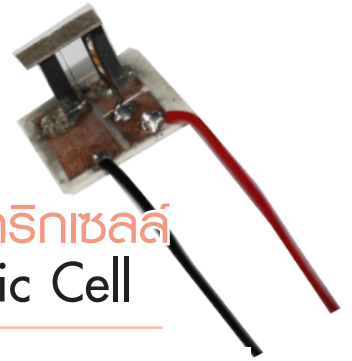
อุปกรณ์

การประดิษฐ์เทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์

1. แผ่นเซรามิกฐานรองพร้อมขั้วไฟฟ้าขนาด $2.5 \times 2.5 \text{ cm}^2$
2. วัสดุชนิด $\text{P-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$
3. วัสดุชนิด N-CaMnO_3
4. แผ่นขั้วไฟฟ้าทองแดง

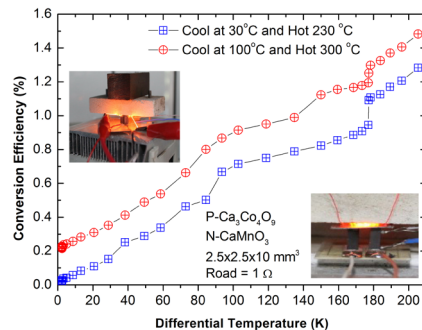
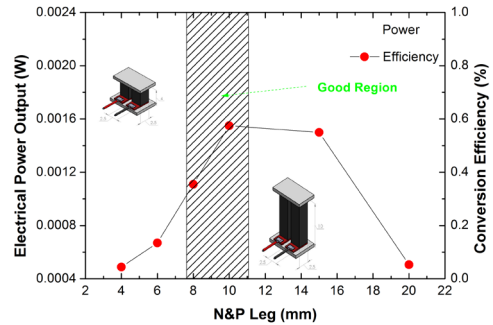
การประดิษฐ์ เทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์ Thermoelectric Cell

การวิจัยและพัฒนากการประดิษฐ์เทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์เป็นการนำเอาส่วนประกอบย่อยของอุปกรณ์เทอร์โมอิเล็กทริกมาประดิษฐ์เพื่อวัดประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้าในหน่วยย่อยของแต่ละเซลล์สามารถคำนวณปริมาณกำลังไฟฟ้าที่คาดว่าจะผลิตได้ในเทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลที่จะประดิษฐ์ขึ้นซึ่งในการประดิษฐ์ เทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์นั้น มีส่วนประกอบหลัก 5 ส่วน คือ วัสดุชนิด P, วัสดุชนิด N, แผ่นขั้วไฟฟ้าทองแดง แผ่นเซรามิกฐานรอง และสายไฟดำ-แดง ซึ่งได้มีการวิจัยและพัฒนาโดยศูนย์วิจัยเทอร์โมอิเล็กทริกส์มาตลอด

วิธีการประดิษฐ์เทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์

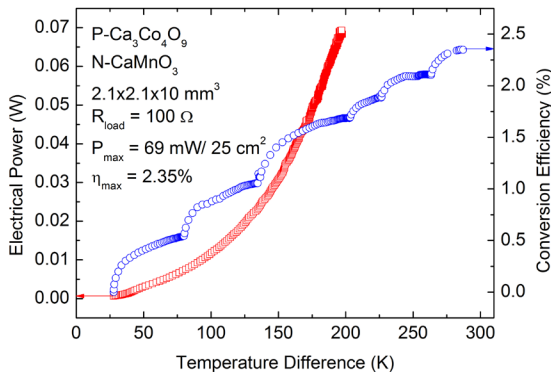
1. นำแผ่นวัสดุฐานรองเซรามิกขนาด $2.5 \times 2.5 \text{ cm}^2$ ตัดด้วยแผ่นของแดงบางขนาด $2.5 \times 4 \text{ mm}^2$ เป็นแผ่นเซรามิกฐานรองพร้อมขั้วไฟฟ้า
2. ตัดก้อนวัสดุชนิด $\text{P-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$ และ N-CaMnO_3 ลงบนขั้วไฟฟ้าทองแดงที่ติดลงบนแผ่นเซรามิก ด้วยตะกั่วบัดกรี จากนั้นเชื่อมด้านบนของก้อนวัสดุด้วยแผ่นทองแดงบางเพื่อเป็นสะพานเชื่อมระหว่างวัสดุ P และ N
3. ตัดสายไฟสีแดงที่ด้านวัสดุชนิด $\text{P-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$ และ สายไฟสีดำที่ด้านวัสดุชนิด N-CaMnO_3

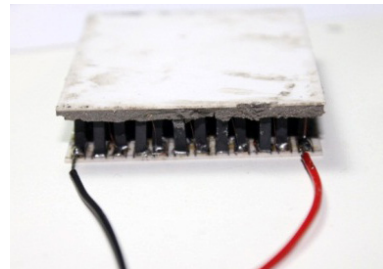
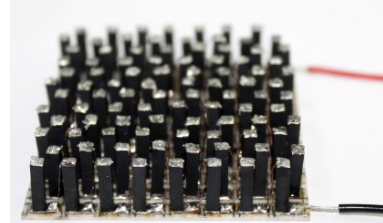
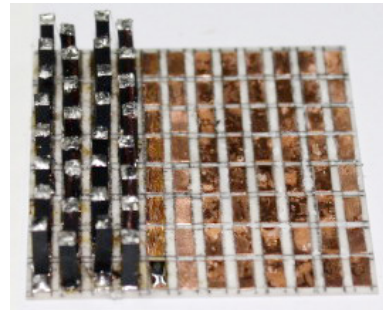

เซลล์ มอดูล เครื่องกำเนิดไฟฟ้า

การประดิษฐ์เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลเป็นการนำเอาเทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์หลายๆเซลล์มาต่อรวมกันเป็นแบบอนุกรมเพื่อเพิ่มพื้นที่รับความร้อน และเพิ่มปริมาณไฟฟ้าที่ผลิตได้ การประดิษฐ์จึงเลือกใช้วัสดุ $P\text{-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$ และ $N\text{-CaMnO}_3$ ขนาด $2.1 \times 2.1 \times 10 \text{ mm}^3$ เชื่อมกันด้วยรอยต่อ P-N และใช้แผ่นเซรามิกฐานรองที่ตัดขั้วไฟฟ้าทองแดง ทำการประดิษฐ์เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลจาก $P\text{-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$ และ $N\text{-CaMnO}_3$ จำนวน 96 ก้อน ในพื้นที่ 25 cm^2 บนแผ่นเซรามิกฐานรอง แสดงดังภาพจะเห็นกระบวนการในการประกอบเทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลด้วยมือซึ่งต้องใช้ความละเอียดในการประกอบ และความแม่นยำสูง วัดกำลังไฟฟ้าได้ 69 mW ที่มีพลต่ออุณหภูมิ 200 K สามารถนำมาใช้ในการจุดหลอด LED ได้จำนวน 6 หลอดดังภาพ

การประดิษฐ์ เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูล Thermoelectric Module

การประดิษฐ์อุปกรณ์เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูล
สำหรับเครื่องกำเนิดไฟฟ้า

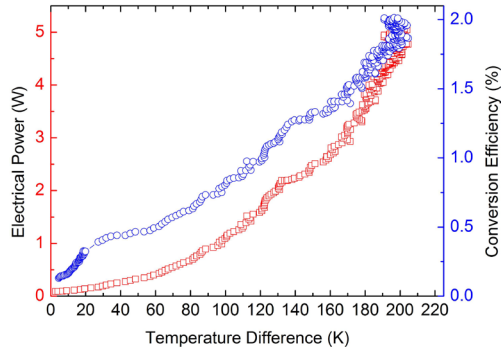
การสร้าง เครื่องกำเนิดไฟฟ้า เทอร์โมอิเล็กทริก

Thermoelectric Generator

การสร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเทอร์โมอิเล็กทริกโดยใช้
เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูล จำนวน 56 มอดูล

กระบวนการสร้างเครื่องกำเนิดไฟฟ้า
เทอร์โมอิเล็กทริกเป็นกระบวนการที่นำเทอร์โมอิเล็ก
ทริกมอดูลที่ประสิทธิภาพสูงขึ้น มาประกอบเข้าด้วยกัน
หลายๆ มอดูล เพื่อเพิ่มปริมาณไฟฟ้าที่ผลิตได้
ตามวัตถุประสงค์การใช้งาน และนำมาติดตั้งกับ
บริเวณที่มีความร้อน เช่น พนักของเตาเผา
บริเวณใต้หลังคาถังแก๊ส หรือห้องเครื่องรถยนต์
เป็นต้น ซึ่งเป็นการนำเอาความร้อนเหลือทิ้งที่
เปล่าประโยชน์ นำกลับมาผลิตเป็นพลังงานไฟฟ้า
เพื่อใช้ในครัวเรือนประจำวัน เช่น การนำเครื่องกำเนิด
ไฟฟ้าเทอร์โมอิเล็กทริกไปประยุกต์ใช้กับหลอดไฟ
LED ดังภาพ

ความสัมพันธ์ระหว่างผลต่างอุณหภูมิกับกำลังไฟฟ้าและประสิทธิภาพการผลิตไฟฟ้า
ที่ได้ของเครื่องกำเนิดไฟฟ้าเทอร์โมอิเล็กทริก ที่ใช้เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูล จำนวน 56 มอดูล

ชุดคิดเทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์

Thermoelectric Cell Learning Packages

อุปกรณ์ในการประกอบ
ชุดคิดเทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์

การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจนอกจากการ
ถ่ายทอดทางทฤษฎีแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้เกิดทักษะในการ
ปฏิบัติจริงและเกิดความคิดสร้างสรรค์ของแต่ละคนในการประดิษฐ์
เทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์เพื่อให้ได้พลังงาน ไฟฟ้าสูงสุด

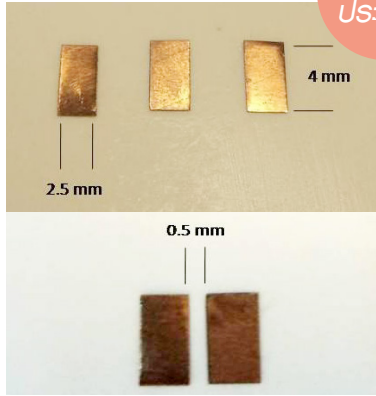
อุปกรณ์

1. แพนเซรามิกฐานรอง
2. วัสดุชนิด $P-Ca_3Co_4O_9$
3. วัสดุชนิด $N-CaMnO_3$
4. แพนขั้วไฟฟ้าทองแดง
5. สายไฟดำ-แดง
6. ตะกั่วบัดกรี
7. หัวเร่งบัดกรี
8. กาวร้อน
9. ฟลอร์เซป
10. กรรไกร
11. ไม้มรกดัด

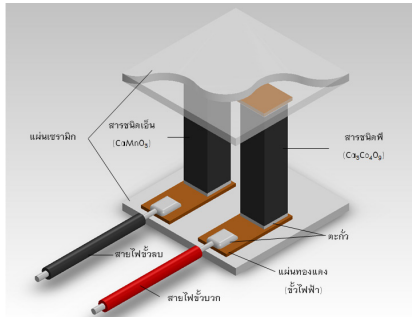
วิธีการประกอบ เทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์ มอดูล และเครื่องกำเนิดไฟฟ้า

วิธีการประกอบ

การเตรียมแผ่นทองแดง

1. ตัดแผ่นขี้ไฟฟ้าทองแดงออกเป็น 3 ชิ้น ขนาดชิ้นละ: 2.5 × 4 mm²
2. ใช้กาวร้อนติดแผ่นทองแดง 2 แผ่น ลงบนแผ่นเซรามิกฐานรอง โดยเว้นระยะห่างระหว่างแผ่นทองแดง ประมาณ 0.5 mm ให้ปลายด้านหนึ่งอยู่บริเวณกลางแผ่นเซรามิก รอให้กาวแห้งก็จะได้แผ่นเซรามิกฐานรองพร้อมขี้ไฟฟ้า
3. ใช้หัวแร้งบัดกรีติดตะกั่วบัดกรีลงไปบนแผ่นทองแดงที่อยู่ด้านในของเซรามิกฐานรอง เพื่อเตรียมเชื่อมกับก้อนวัสดุ จากนั้นนำก้อนสารทั้งสองก้อนมาติดลงบนตะกั่วที่อยู่บนแผ่นทองแดง โดยระวังไม่ให้ตะกั่วเชื่อมกัน
4. ใช้หัวแร้งบัดกรีติดตะกั่วบัดกรีลงไปบนหัวก้อนสารทั้ง 2 ก้อน จากนั้นนำแผ่นทองแดงชิ้นที่ 3 เชื่อมลงไปเพื่อเป็นสะพานเชื่อมกันระหว่างสารทั้ง 2 ก้อน
5. ใช้สายไฟสีแดงที่ปกปลายสายไฟไว้เล็กน้อยเชื่อมกับแผ่นทองแดงบริเวณขอบของเซรามิกฐานรองของขา P-Ca₃Co₄O₉ และ สีดำติดกับแผ่นทองแดงบริเวณขอบของเซรามิกฐานรองของขา N-CaMnO₃

วิธีการประกอบ TE Cell

งบประมาณ

แสดงราคาอุปกรณ์การประดิษฐ์ เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูล 1 มอดูล

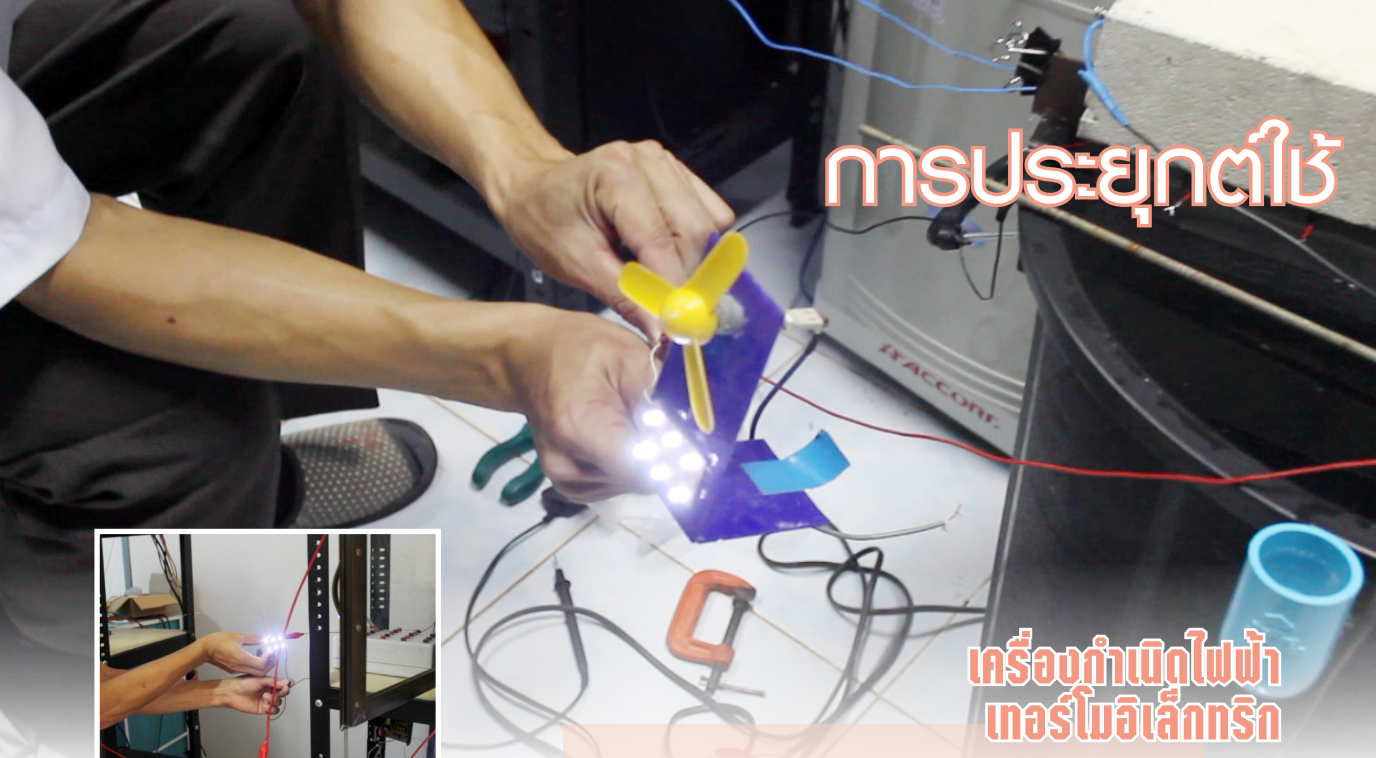
รายการวัสดุ	ราคาต่อหน่วย (บาท)	ใช้ต่อมอดูล	จำนวนเงิน(บาท)
1. สกัดสาร CaCO ₃	2,870.86 / 1 kg	13.0041 g	37.33
2. สาร Co ₂ O ₃	37,000 / 1 kg	6.6351 g	24.55
3. สาร MnO ₂	1,200 / 500 g	6.0789 g	14.59
3. ดินเซรามิก VCB	1,492.65 / 50 kg	5 g	0.15
5. กาวเงิน	3,500 / 50 ml	1 ml	70
6. แผ่นทองแดงบาง	30 / 60 cm	25 cm	12.5
7. อะซิโตน	500 / 2.5 l	5 ml	1
8. สายไฟสีแดง	90 / 3,000 cm	10 cm	0.3
9. สายไฟสีดำ	90 / 3,000 cm	10 cm	0.3
10. Polyvinyl Alcohol (PVA)	750 / 500 g	4 g	6
11. ซิลิโคน	130 / 330 ml	1 ml	0.39
12. ค่าแรง จ.สกลนคร	157 / 8 hrs	2 hrs	39.25
รวมเป็นเงิน			206.36

ข้อควรระวัง

- หัวแร้งบัดกรีมีความร้อนสูงควรใช้อย่างระมัดระวังและอยู่ในการดูแลของพี่เลี้ยงเท่านั้น
- ตะกั่วบัดกรีเมื่อโดนความร้อนจะเกิดควันซึ่งมีอันตรายควรมีอุปกรณ์ป้องกัน หรือ ใช้อยู่บริเวณตู้ดูดควัน

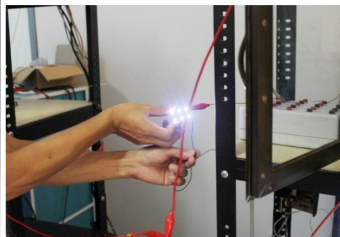

การประยุกต์ใช้

เครื่องกำเนิดไฟฟ้าเทอร์โมอิเล็กทริก

เครื่องกำเนิดไฟฟ้าเทอร์โมอิเล็กทริกประกอบด้วย เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลจำนวน 8 มอดูล ทำการทดสอบให้ความร้อนด้านบน และมีแผ่นระบายความร้อนด้านล่าง ไฟฟ้าที่ได้จากเครื่องกำเนิดไฟฟ้านำไปทดสอบจุดหลอด LED จำนวน 6 หลอด พบว่าสามารถจุดหลอด LED ทั้ง 6 หลอดติด และมีความสว่างมาก

การประยุกต์ใช้เครื่องกำเนิดไฟฟ้าเทอร์โมอิเล็กทริกกับหลอดไฟ LED

การประยุกต์ใช้เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูล

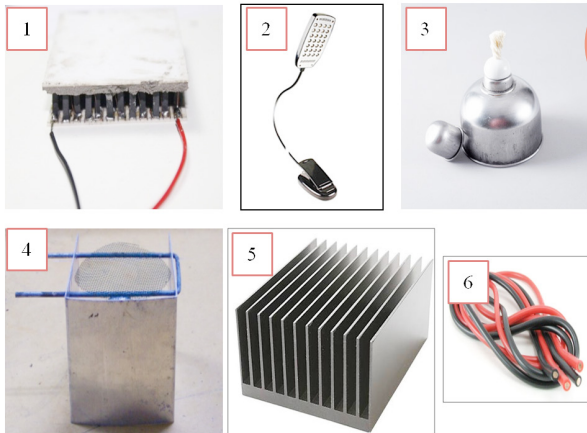
การประยุกต์ใช้เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลกับ ความร้อนจากแสงอาทิตย์ โดยใช้จานพาราโบลาและรวมแสงไปที่เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลเพื่อผลิตไฟฟ้า มีคิบบะ-ลูมินีเยมระบายความร้อน พบว่า ได้ความต่างศักย์ไฟฟ้า และกำลังไฟฟ้าสูงสุดเป็น 1.75 V และ 60 mW ตามลำดับ สามารถจุดหลอด LED 6 หลอด สว่างได้

เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลที่ใช้หลังความร้อนจากแสงอาทิตย์

เทอร์โมอิเล็กทริก

ชุดการเรียนรู้ เทอร์โมอิเล็กทริก

อุปกรณ์การเรียนรู้เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูล

อุปกรณ์

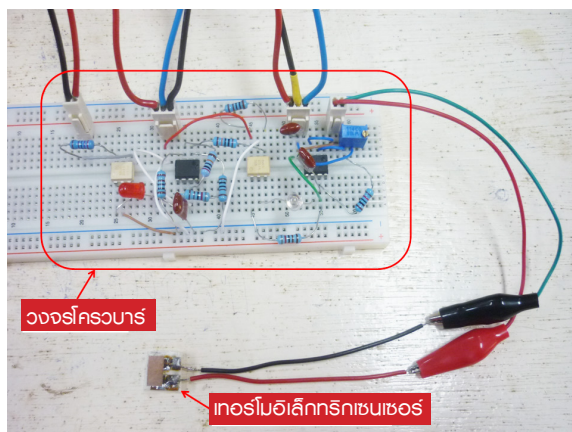
1. เทอร์โมอิเล็กทริกมอดูล
2. หลอด LED
3. ตะเกียงแอลกอฮอล์
4. ที่กั้นลมพร้อมตะเกียงหลอด
5. คีบระบายความร้อน
6. สายไฟ

วิธีการทดลอง

1. ประกอบเทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลเข้ากับคีบระบายความร้อน
2. ต่อสายไฟจากเทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลเข้าหลอด LED
3. นำเทอร์โมอิเล็กทริกมอดูลวางบนตะเกียงแอลกอฮอล์
4. จุดตะเกียงแอลกอฮอล์
5. สังเกตการสว่างของหลอดไฟเมื่ออุณหภูมิเพิ่มขึ้น

เซนเซอร์ วัดการแผ่รังสีความร้อน

เทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์ของ $\text{P-Ca}_3\text{Co}_4\text{O}_9$ และ N-CaMnO_3 จำนวน 1 คู่ที่ประดิษฐ์ได้ มีความสามารถในการผลิตไฟฟ้าได้ในระดับมิลลิวต์ตต์ประยุกต์ใช้งานเป็นเซนเซอร์วัดการแผ่รังสีความร้อนเพื่อเป็นแนวทางสำหรับนำไปใช้ในระบบป้องกันอัคคีภัยจากเครื่องใช้ไฟฟ้าและจากโรงไฟฟ้าพลังงานความร้อน เป็นต้น โดยมีหลักการทำงานคือ เมื่อเทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์ได้รับความร้อนจะส่งสัญญาณไฟฟ้าออกมาในระดับไมโครวัตต์เข้าสู่วงจรรวมอาร์เพื่อตัดกระแสไฟฟ้าซึ่งสัญญาณไฟฟ้าที่ส่งไปเกินค่าอ้างอิงในวงจรรวมอาร์จะสั่งตัดกระแสไฟฟ้าหลักที่ใช้กับเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เชื่อมต่ออยู่ทันที

การประยุกต์ใช้เทอร์โมอิเล็กทริกเซลล์กับระบบเซนเซอร์

การเผยแพร่

เตาเผาไฟฟ้าสำหรับเผาผลิกสารประกอบและเซรามิก

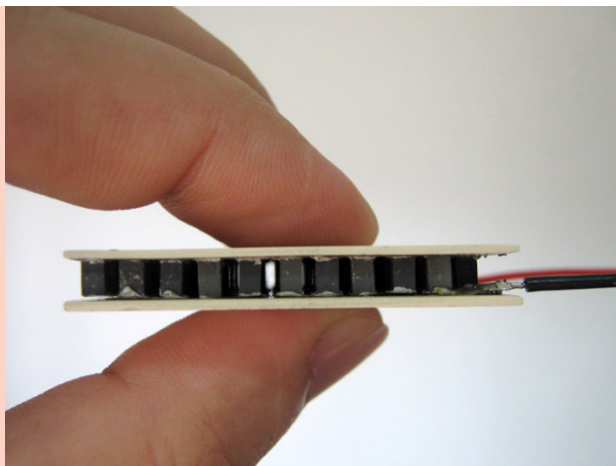
เตาเผาไฟฟ้าสำหรับเผาผลิกสารประกอบและเซรามิก ประกอบด้วยโครงเตาเผาทำจากโครงเหล็กหุ้มด้วยสังกะสีแผ่นเรียบ มีล้อเลื่อนสี่ล้อ กล่องเตา มีฝาปิดพร้อมที่จับและกลอนล็อคฝาปิดห้องทำจากอิฐทนไฟมีช่องเตาเพื่อเป็นห้องเผาผลิกสารประกอบและเซรามิก ที่ช่องเตาใช้อิฐทนไฟทำเป็นฐานรองขดลวดความร้อน โดยขดเป็นเกลียวเส้นตรงมีลักษณะคล้ายสปริง มีเทอร์โมคัปเปิลเจาะจากด้านบนลงเข้าห้องเตาเผา และควบคุมอุณหภูมิด้วยกล่องควบคุมอุณหภูมิ สามารถเพิ่มและลดอุณหภูมิได้ตั้งแต่ 27-1,200 °C

เตาเผาไฟฟ้าสำหรับเผาผลิกสารประกอบและเซรามิก

อุปกรณ์เทอร์โมอิเล็กทริกออกไซด์

อุปกรณ์เทอร์โมอิเล็กทริกออกไซด์ ประกอบด้วยแผ่นเซรามิกฐานรองด้านบน - ล่าง ขนาด 25×25 mm²หนา 0.5 mm แผ่นทองแดงเป็นขั้วไฟฟ้าขนาด 5×3 mm²หนา 0.25 mm และก้อนวัสดุเทอร์โมอิเล็กทริกจากแคลเซียมโคบอลต์ออกไซด์ชนิดพี (P-Ca₃Co₄O₉) และแคลเซียมแมงกานีสออกไซด์ชนิดเอ็น (N-CaMnO₃) ขนาด 0.5 × 5 × 3 mm³ ใช้กาวเงินเชื่อมระหว่างแผ่นทองแดงกับก้อนวัสดุเทอร์โมอิเล็กทริก P-Ca₃Co₄O₉ และ N-CaMnO₃ ต่อกันแบบอนุกรมกันจำนวน 24 คู่ อุปกรณ์เทอร์โมอิเล็กทริกออกไซด์ที่ประดิษฐ์ขึ้นสามารถผลิตไฟฟ้าได้กำลังไฟฟ้าสูงสุด 1.6 mW ที่พลต่างอุณหภูมิมีน้อยกว่า 200 °C

อุปกรณ์เทอร์โมอิเล็กทริกออกไซด์

ผลงานวิจัย

เตาประกอบอาหารนอกประสงค์
เทอร์โมอิเล็กทริก

อนุสิทธิบัตร

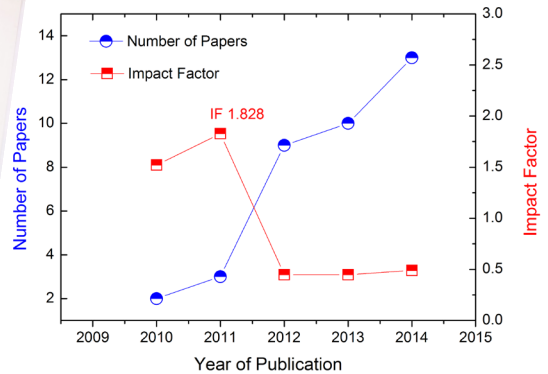
เตาไฟฟ้าสำหรับเผา
ผลิตภัณฑ์ประกอบและเซรามิก

อุปกรณ์เทอร์โมอิเล็กทริกออกไซด์

หนังสือเทคโนโลยีเทอร์โมอิเล็กทริก

พิมพ์ครั้งที่ 1 และ 2 : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พิมพ์ครั้งที่ 3 : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Papers ตีพิมพ์ในฐาน ISI มี Impact Factor

เทคโนโลยีเทอร์โมอิเล็กทริก Thermoelectric Technology

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

680 ถ.นิติโย ต.ธาตุเชิงชุม อ.เมือง จ.สกลนคร

สถาบันวิจัยและพัฒนา : โทรศัพท์/โทรสาร 0 4274 4010 <http://rdi.snru.ac.th>
ศูนย์วิจัยเทอร์โมอิเล็กทริกส์ : โทรศัพท์/โทรสาร 0 4274 4319 <http://trc.snru.ac.th>